

Starptautiskās teātra dienas vēstījums 2018 – Amerikas

Sabīna Bērmāne (Sabina Berman), Meksika
Rakstniece, dramaturģe, žurnāliste

Latvian

Mēs varam iedomāties.

Visa cilts sviež mazus akmeņus, lai no gaisa notriektu zemē putnus, kad redzes lokā iebrāžas milzīgs mamuts un izdod RĒCIENU - un tajā pašā laikā - sīks cilvēks izdod RĒCIENU gluži kā mamuts. Tad visi metas bēgt ...

To mamuta rēcienu, ko izdeva cilvēks, sievietē - es gribētu iedomāties viņu kā sievieti - ir pirmsākums tam, kas mūs veidojis par cilvēku sugu, kas mēs esam. Cilvēku, kas spēj imitēt to, kas mēs neesam. Cilvēku, kas spēj attēlot Citu.

Pārlēksim desmit gadus vai simts, vai tūkstoši gadus uz priekšu. Cilts ir iemācījusies, kā atdarināt citas būtnes – dziļi alā, trīsošā ugunsaura gaismā, četri vīrieši ir mamuts, trīs sievietes ir upe, vīrieši un sievietes ir putni, bonobo šimpanzes, koki, mākoņi – cilts attēlo rīta medības, tādējādi ar savu teatrālo talantu notverot pagātni. Vēl lielākas apbrīnas vērts ir tas, ka cilts pēc tam iztēlojas iespējamās nākotnes formas, apcerot iespējamus veidus, kā uzvarēt mamutu, cilts ienaidnieku.

Rēcieni, svilpieni, murmināšana – mūsu pirmā teātra onomatopoēze - kļūs par verbālo valodu. Izrunātā valoda kļūs par rakstisku valodu. Ejot citu ceļu, teātris kļūs par rituālu un pēc tam – par kino.

Bet pa vidu šiem pieminētajiem, kā arī katras šīs pieminētās formas iedīglī vienmēr būs teātris. Visvienkāršākais attēlojuma veids. Vienīgais dzīvais attēlojuma veids.

Teātris – jo vienkāršāks tas ir, jo ciešāk tas mūs savieno ar visbrīnumaināko cilvēka prasmi, proti, attēlot Citu.

Šodien visos pasaules teātros mēs svinam šo izcilo cilvēka prasmi izpildīt. Prasmi attēlot un tādējādi notvert savu pagātni un prasmi iztēloties iespējamās nākotnes formas, kas ciltij var atnest vairāk brīvību un laimi.

Kas ir tie mamuti, kuri jāuzveic šodienas cilvēku ciltij? Kādi ir tās mūsdienu ienaidnieki? Par ko jābūt teātrim, kas vēlas būt kas vairāk par izklaidi?

Manuprāt, vislielākais mamuts ir atsvešināšanās cilvēku sirdīs. Tas, ka zaudējam spēju sajūst kopā ar Citiem – just līdzjūtību pret līdzcilvēkiem un līdzās esošajām citām sabiedrotajām dzīvības formām.

Kāds paradokss. Šodien, Humānisma laikmeta - Antropokēna nobeigumā, kurā cilvēki ir tas dabiskais spēks, kas mainījis planētu visvairāk, un arī turpinās to darīt, teātra galvenā misija, manuprāt, ir pretēja tai, kas pulcēja cilts, kad teātris tika izspēlēts alas dziļumā – šodien mums ir jāsaģlābj saikne ar dabisko pasauli.

Vairāk nekā literatūra, vairāk nekā kino, tieši teātris, pieprasot cilvēku klātbūtni citu cilvēku priekšā, ir apbrīnojami piemērots, lai glābtu mūs no pārtapšanas algoritmos un tīrās abstrakcijās.

Atbrīvosim teātri no visa, kas lieks. Izģērbsim to kailu. Jo vienkāršāks teātris, jo vairāk tas spēj mums atgādināt par vienīgo neapstrīdamo – mēs esam tikai tikmēr, kamēr mēs pastāvam laikā, ka mēs esam tikai tikmēr, kamēr pastāvam kā miesa un kauli un kamēr mūsu krūtīs sitas sirds, ka mēs esam tikai šeit un tagad, un vairs nekad.

Saules mūžu teātrim. Vissenākajai mākslai. Mākslai būt klātesot. Visbrīnišķīgākajai mākslai. Saules mūžu teātrim.

Translated by Maira Jēgere

Latvian

Biogrāfija - Sabīna Bērmāne (*Sabina Berman*), Meksika

Sabīna Bērmāne ir rakstniece un žurnāliste, dzimusi Meksikā, un tiek uzskatīta par Meksikas visatzītāko un komerciāli veiksmīgāko mūsdienu dramaturģi, kā arī par vienu no visproduktīvākajiem dzīvajiem autoriem, kas raksta spāņu valodā.

Pirms viņas piedzimšanas Sabīnas Bērmānes vecāki dzimtajā Polijā piedzīvoja pret ebrejiem vērstās represijas un meklēja patvērumu Meksikā. Sabīna uzauga kopā ar saviem diviem brāļiem un māsu, labi apzinoties grūtības, ko šis konflikts uzspiedis dzimtas liktenim, un joprojām uzskata, ka tas ir bijis izšķirošs faktors viņas dzīvē.

Savā profesionālajā rakstnieces darbā viņa galvenokārt pievēršas jautājumiem, kas saistīti ar daudzveidību un tai liktajiem šķēršļiem. Viņas stilam ir tendence uz humoru un vajadzību pārkāpt valodas robežas. Viņa ir četrkārtīga Nacionālās dramaturģijas balvas laureāte Meksikā (Premio Nacional de Dramaturgia Juan Ruiz Alarcón) un divreiz ieguvusi Valsts žurnālistikas balvu (Premio Nacional de Periodismo). Viņas lugas ir iestudētas Kanādā, Ziemeļamerikā, Latīņamerikā un Eiropā. Sabīnas Bērmānes romāns "Es" (*"La mujer que buceó en el corazón del mundo"* / "Sieviete, kas ienira pasaules sirdī") ir tulkots 11 valodās un publicēts vairāk nekā 33 valstīs, tostarp Spānijā, Francijā, Amerikas Savienotajās Valstīs, Lielbritānijā un Izraēlā.

Pašlaik Sabīna Bērmāne strādā pie filmu veidošanas un televīzijā.

Translated by Maira Jēgere